

Aborterna minskar främst bland unga

Aborterna i Sverige minskade under 1997. Framför allt skedde minskningen bland yngre kvinnor, visar statistik från Socialstyrelsen.

Varför aborterna har gått ner vet man däremot inte med säkerhet eftersom abortregistret inte innehåller några bakgrundsförhållanden. Men docent Viveca Odling, gynekolog och överläkare vid Akademiska sjukhuset i Uppsala, samt föredragande läkare vid Epidemiologiskt centrum, har en möjlig förklaring:

– Vi har inte haft några stora larm på p-pillerfronten sedan 1995. Vid sådana larm är det många som blir rädda och slutar med p-pillren och då ökar också aborterna. Men nu har det varit lugnt ganska länge.

Riskvarning

Hon pekar på att upp- och nedgångarna i abortstatistiken under årens lopp har sammanfallit med olika typer av undersökningar som visar på risker med p-piller.

För några år sedan talades det till exempel mycket om sambandet mellan blodpropp och p-piller.

Odling tror därför inte att vi nu bevitnar något trendbrott. Vid nästa stora p-pillerlarm ökar aborterna igen, förutspår hon.

Totalt genomfördes 31 300 aborter under 1997, jämfört med 32 117 under

1996. Det är en minskning i antalet aborter per 1 000 kvinnor (aborttalet) med drygt 2 procent jämfört med året innan.

Minskningen har i första hand skett bland kvinnor i åldersgrupperna 20–29 år och bland de yngsta tonåringarna.

– Det är de yngre kvinnorna som i stor utsträckning skyddar sig med p-piller, förklarar Viveca Odling.

Dagen efter

Hon tror att en annan förklaring till att aborterna går ner kan vara att kännedomen om så kallade dagen-efter-piller börjar bli allt större bland den breda allmänheten.

Enligt Viveca Odling är det i dag väldigt ovanligt att kvinnor använder abort som preventivmetod.

– Vi vet till exempel att 60–65 procent av de kvinnor som söker abort har försökt att skydda sig, men att det av olika skäl inte har fungerat.

Jämfört med abortsiffrorna i andra västeuropeiska länder befinner sig Sverige någonstans i mitten av skalan. Överhuvud taget har de svenska aborterna legat tämligen stadigt kring cirka 30 000 om året ända sedan mitten av 1970-talet när den fria aborten infördes.

När det gäller val av abortmetod har abortpiller sedan introduktionen 1992 ökat för varje år och 1997 utfördes 26 procent av de tidiga aborterna med denna metod. Men fortfarande är de regionala skillnaderna i metodval stora.

Christina Kerpner/TT

Miljardunderskott i skånsk sjukvård

Landstingsregion Skåne, gamla Malmöhus- och Kristianstads län samt Malmö kommun, redovisar ett resultat för 1997 på minus en miljard kronor.

Malmöhus läns del av underskottet är 618 miljoner och Kristianstads läns del 331 miljoner. Resten faller på Malmö kommun.

Fyra skånska mammograficentra ska enligt ett tidigare principförslag ligga i Helsingborg, Kristianstad, Lund och Malmö. Förra veckan ställde sig sam-

manläggningsdelegerades arbetsutskott bakom förslaget.

Vid varje centrum skall verksamheten ledas av en ansvarig röntgenolog. Den nya organisationen skall vara i gång senast den 1 januari nästa år.

Utredningen om barnsjukvården i Skåne föreslår att barnklinikerna i Malmö och Lund slås samman. På båda orterna skall finnas öppenvård, dagvård och slutenvård.

Akutverksamhet i öppen- och slutenvård skall finnas dagtid i både Malmö och Lund. Nattetid föreslås att bara Malmö har öppet.

TT

Läkare fick villkorlig dom

För två år sedan skulle läkaren ta ett benmärgsprov men punkterade kvinnans hjärta.

I förra veckan dömdes han av Gotlands tingsrätt till vållande av annans död. Men domen blir villkorlig, rapporterar Radio Gotland.

Omständigheterna vid undersökningen var svåra vilket, tillsammans med det faktum att läkaren inte sedan tidigare fanns i kriminalregistret, resulterade i tingsrättens beslut.

När domen vunnit laga kraft ska Socialstyrelsen granska den. Därefter tas beslut om läkaren får behålla sin legitimation.

TT

125 000 patienter i sjukvårdsenkät

Över hundra tusen patienter i västra Sverige ska få säga vad de tycker om vården. Västra Götalands hälso- och sjukvårdskommitté genomför under våren en omfattande enkät tillsammans med Statistiska centralbyrån (SCB).

I en av de största satsningarna hittills i Västsverige ska man ta reda på vad 125 000 patienter tycker om den vård de har fått. Det är 500 patienter på 250 vårdenheter som ska få säga sitt. Patienterna får sätta betyg från »inte alls nöjd» till »i högsta grad nöjd» på värden i frågor om till exempel inflytande, trygghet, bemötande och behandling.

– Vi vill förvissa oss om att vi satsar på rätt omsorg, säger hälso- och sjukvårdsdirektören i Västra Götaland, Kaj Möllefors.

Landstingen i länet, Bohuslän, Skaraborg och Älvsborg går i och med nästa år samman i ett storlandsting, Västra Götalandsregionen.

– Enkäten ger oss ett unikt utgångsläge. Materialet kommer att vara till stor hjälp för mindre kliniker, sjukhus och politiker, tror Kaj Möllefors.

Enkäten genomförs under mars–april i år. Slutrapporten beräknas vara klar senast 30 juni. Enligt Kaj Möllefors är det inte säkert att resultatet blir fler anställda inom sjukvården.

– Nej, det kanske handlar om att vi ska omfördela resurserna. Det viktiga är att vi satsar på det som patienterna tycker är viktigt, säger Kaj Möllefors.

TT